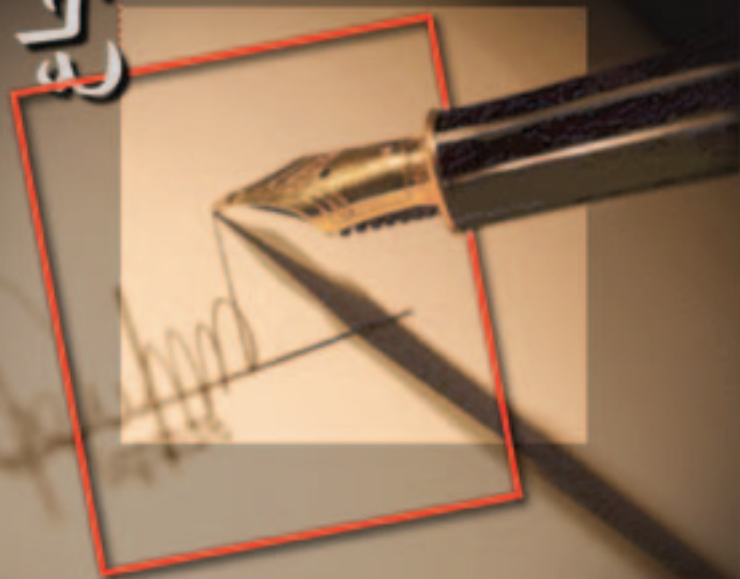

شیوه‌نامه

نگارش کتاب‌نامه

ویرایش

گردآوری: علیرضا امیدوار
داود معصومی

تحقیق و توسعه صدا

شیوه‌نامه

نگارش کتابنامه و ارجاع

تحقیق و توسعه صدا

دی ۱۳۸۱

تهران

فصل اول: استناد در متن.....	۱
آنچه باید استناد شود.....	۱
موارد مختلف استناد.....	۲
نقل قول مستقیم.....	۷
فصل دوم: فهرست منابع و مآخذ.....	۹
تهیه فهرست منابع و مآخذ.....	۹
کتاب.....	۱۱
مقاله.....	۱۷
مصاحبه.....	۱۹
منابع الکترونیکی.....	۲۰
رسانه‌های ناپیوسته (دیسک فشرده).....	۲۳
منابع و مآخذ.....	۲۵

پیشگفتار

استناد کردن یا سند آوردن از مهمترین بخش‌های تهیه و تدوین هرگونه نوشته علمی و پژوهشی (کتاب، مقاله، رساله، پایان‌نامه و...) است و منظور از آن بیان چگونگی استفاده از اندیشه‌های دیگران توسط نویسنده و معرفی آنها به مخاطبین می‌باشد. این امر علاوه بر افزایش اعتبار و روایی نوشته علمی، نشانگر آن است که اندیشه‌ها و نوشته‌های محقق مبتنی بر کارها و پژوهش‌های پیشینیان می‌باشد. به طور قطع از نظر اخلاق پژوهشی و امانت‌داری نیز، هر پژوهشگری ملزم به ذکر چگونگی استفاده و بهره‌برداری از اندیشه‌های دیگران است.

بر همین اساس محققان و نویسندگان مختلف همواره از روش‌های مختلفی (مانند شماره گذاری داخل متن، پانویس و...) برای استناد به نوشته‌های دیگران استفاده می‌نمودند. این روشها نیز به تدریج و با پیشرفت علوم در حیطه‌های مختلف متحول شده‌اند و کتابها و مقالات متعددی در این زمینه منتشر شده است. با این وجود در اغلب این کتابها و مقالات فقط به منابع چاپی پرداخته شده است و علی‌رغم اهمیت و گسترش روزافزون استفاده از منابع غیرچاپی و الکترونیکی، در منابع فارسی به نحوه استفاده و استناد به این منابع اشاره‌ای نشده است.

از سوی دیگر و با توجه تعدد مراکز پژوهشی در داخل سازمان

صدا و سیما و انتشار مستمر بروندهای این مراکز بر اساس اسلوب‌های مختلف مستندسازی (که اغلب این مستندسازی‌ها سلیقه‌ای و ناقص می‌باشند)، لزوم طراحی، تدوین و پذیرش یک اسلوب مستندسازی کامل (منابع چاپی و غیرچاپی) که مبتنی بر آخرین یافته‌های علمی باشد، بیش از پیش ضروری می‌نماید.

در همین راستا تحقیق و توسعه صدا به عنوان یکی از این مراکز پژوهشی و به منظور برطرف نمودن شکاف‌های موجود در این زمینه، نسبت به تهیه و تدوین مجموعه استناد و ارجاع‌دهی با توجه به اصول و روشهای مورد پذیرش انجمن روانشناسی و انجمن جامعه‌شناسی آمریکا (APA) و (ASA) - که از معتبرترین روش‌های گزارش‌نویسی و استناد در حیطه علوم انسانی است - اقدام نموده است و در کنار آن اقدام به ارائه یک شیوه علمی در باب ارجاع‌دهی و مستندسازی در متون غیرچاپی و الکترونیکی نموده است که در مراکز علمی نیز در ایران کمتر یافت می‌شود و امید است که مورد استفاده پژوهشگران سازمان قرار گیرد.

استناد در متن

آنچه باید استناد شود

موارد زیر نیاز به استناد دارد:

- اندیشه‌هایی که به دیگران تعلق دارد مشخص شود و با ذکر مأخذ نشان داده شود که از آن چه کسانی هستند.

- هر گاه افکار و اندیشه‌ها با چهارچوب فکری کسان دیگری همخوانی دارند با ذکر منبع، موارد مشخص شود.

- هنگامی که نظریه، روش یا داده‌ای مورد بحث است، منبع آن ذکر شود تا خواننده بتواند اطلاعات بیشتر را از آنجا کسب نماید.

به طور کلی، هر گاه سؤال‌هایی نظیر موارد زیر طرح شد، بیان منبع و استناد ضروری است: چه کسی این پدیده را کشف کرد؟ چه روش‌هایی مورد استفاده قرار گرفتند؟ در چه شرایطی آن پدیده اتفاق می‌افتد؟ به کدام نظریه یا نظریه‌ها ارتباط دارد؟ نظر دانشمندان دیگر در این باره چیست؟

تنها در صورتی باید به اثر یا آثاری استناد شود که به آنها دسترسی مستقیم داشته باشید. اما اگر ناچار شدید مطلبی را از کسی نقل کنید یا مورد استناد قرار دهید که در منبع کس دیگری آمده و خودتان دسترسی مستقیم به اصل اثر ندارید، باید صراحتاً مشخص کنید که آن مطلب را از یک منبع دسته دوم گرفته‌اید.

موارد مختلف استناد

۱- یک اثر دارای یک مؤلف: وقتی که به یک اثر (کتاب، مقاله، رساله، پایان‌نامه و...) دارای تنها یک مؤلف استناد می‌شود باید نام خانوادگی صاحب اثر و سال انتشار اثر ذکر شود. نام خانوادگی باید بدون القاب (آقا، خانم، دکتر، مهندس و...) بیاید. وقتی نام مؤلفی که اثر وی مورد استناد قرار می‌گیرد بخشی از جمله متن است، تاریخ اثر او به دنبال نامش در داخل پرانتز ذکر می‌شود:

در گزارش پژوهشی سرمد (۱۳۷۹) موارد زیر مشخص شده است.

اگر نام مؤلف بخشی از جمله نیست، نام مؤلف و تاریخ انتشار اثر هر دو در داخل پرانتز قرار می‌گیرند. (در صورتی که شماره صفحه نیز ذکر شود بعد از تاریخ انتشار دو نقطه بیانی «:» و سپس شماره صفحه نوشته می‌شود.)

در پژوهشی که به تازگی منتشر شده است (حاجی زاده، ۱۳۸۰) علل عدم موفقیت مناطق آزاد تجاری بررسی شده است.

همیشه باید با ژرف‌بینی و بردباری در عرصهٔ مباحث علمی وارد شد و از پیش‌داوری‌های شتاب‌زده و جانب‌داری‌های سیاسی و غیرعلمی خودداری کرد. (رجبی‌نیا، ۱۳۸۱: ۱۶۵)

۲- یک اثر دارای دو مؤلف: وقتی که اثری که دارای دو مؤلف است استناد می‌شود نام هر دو مؤلف و تاریخ انتشار اثر ذکر شود.

برخی از مهم‌ترین عوامل هستند. (سیف و علی‌آبادی،
۱۳۷۸: ۳۶)

– در محدوده یک پاراگراف، پس از آنکه یک بار به اثری اشاره شد، از آن پس، تا پایان پاراگراف، دیگر لازم نیست که همراه با نام مؤلف (مؤلفان) تاریخ انتشار اثر ذکر شود. البته به شرطی که برای خواننده کاملاً روشن باشد که هنوز درباره اثری که در سطر یا سطور بالا به آن استناد کردید صحبت می‌کنید.

در پژوهش نیازسنجی مدیران، معصومی (۱۳۷۹) پس از مقایسه سطح تحصیلات ... [پس از چند جمله همان پاراگراف] معصومی علاوه بر آن ...

۳- یک اثر دارای سه تا پنج مؤلف: وقتی به اثری که دارای سه تا پنج مؤلف است استناد می‌کنید، نخستین باری که به اثر اشاره می‌شود نام تمامی مؤلفان را بیاورید، اما در اشارات بعدی به این اثر، تنها نام خانوادگی اولین مؤلف را ذکر نموده و به دنبال آن «و همکاران» را هم بنویسید.
استناد برای اولین بار:

محمدی، ارجمند، شکیبا، اسلامی و صادقی (۱۳۷۰) در پژوهشی که در این باره انجام داده‌اند...

استناد برای بارهای بعد:

محمدی و همکاران (۱۳۷۰) در پژوهش خود...

۴- یک اثر دارای بیشتر از پنج مؤلف: در مواردی که مؤلفان یک اثر شش نفر یا بیشتر هستند، تنها نام خانوادگی اولین مؤلف ذکر می‌شود و به دنبال آن «و همکاران» و سپس تاریخ انتشار اثر می‌آید. در اشارات بعدی به همین اثر نیز همین روال ادامه می‌یابد. (دقت کنید که در فهرست منابع نام همه مؤلفان را بیاورید.)

محسنی و همکاران (۱۳۶۶) در کتاب خود...

اگر دو اثر دارای چند مؤلف یا بیشتر را مورد استناد قرار می‌دهید، که تعدادی از این مؤلفین در این اثرها مشترک بوده و سال انتشار آنها نیز یکسان باشد به هر تعداد از نام آنان که برای متمایز ساختن دو اثر از یکدیگر ضروری باشد، اشاره کنید.

محسنی، جمشیدی، اکبری و همکاران (۱۳۷۸) و محسنی، جمشیدی، هدایتی و همکاران (۱۳۷۸) در این زمینه.

۵- آثاری که به نام سازمان‌ها یا نهادها به چاپ می‌رسند: در اینگونه آثار به جای نام مؤلف، به نام سازمان اشاره می‌شود.

مرکز اسناد و مدارک علمی (۱۳۶۲) برای اصلاح...

در گزیده اخبار علمی (تحقیق و توسعه صدا، ۱۳۸۰: ۱۲) برخی از...

۶- آثاری که نام خانوادگی مؤلفان آنها یکسان است: علاوه بر نام خانوادگی، نام کوچک یا حرف اول نام کوچک مؤلفان نیز در متن می‌آید.

احمد نیکخواه (۱۳۶۶) و جمشید نیکخواه (۱۳۷۲) در نتایج

مطالعات خود...

۷- دو یا چند اثر یک مؤلف در داخل پراگماتز: هر گاه به چند اثر یک مؤلف اشاره می‌شود، همه آنها در داخل یک پراگماتز قرار می‌گیرد و آن آثار به ترتیب تاریخ انتشار پشت سر هم مرتب می‌شود.

پسژوهش‌های والاس (۱۹۸۰، ۱۹۸۸، ۱۹۹۰، ۱۹۹۵)
نشان‌دهنده ...

آثار میانه قرن بیستم (مثلاً اسکینر، ۱۹۵۳، ۱۹۵۸) بر
ظهور...

۸- دو یا چند اثر یک مؤلف یا مؤلفان واحد در یک سال: هر گاه خواسته باشید به دو یا چند اثر یک مؤلف که در یک سال منتشر شده‌اند اشاره کنید، از حروف الفبا برای متمایز ساختن آنها استفاده نمایید. (در فهرست منابع نیز از همین حروف استفاده می‌شود.)

مطالعات انجام شده در این باره (احمدی، ۱۳۶۵ الف،
۱۳۶۵ ب؛ جمشیدی و حسینی، ۱۳۷۰ الف، ۱۳۷۰ ب،
۱۳۷۰ پ) حاکی از این است که ...

۹- کتاب‌های بدون مؤلف: هنگام استناد به آثاری که مؤلف ندارند یا نام مؤلف آنها مشخص نیست، به جای مؤلف عنوان اثر را بیاورید.

در کتاب دستور العمل برنامه‌سازی در رادیو و تلویزیون
انگلستان (۱۳۷۹) منابع ارجاع برنامه‌ها...

اگر عنوان اثر خیلی طولانی است به ذکر چند کلمه اول آن اکتفا کنید.

در کتاب وسایل ارتباط جمعی [به جای: وسایل ارتباط جمعی، رادیو، تلویزیون و مطبوعات از دیدگاه حضرت امام خمینی (ره)] [(۱۳۷۹) نظر امام خمینی(ره) درباره مطبوعات...]

۱۰- آثار ترجمه شده: در استناد به آثاری که از زبانی به زبان دیگر ترجمه شده‌اند، در متن فقط نام مؤلف یا مؤلفان و سال انتشار اثر ذکر می‌گردد و تنها در فهرست منابع نام مترجم آورده می‌شود.

کرایسل (۱۳۸۰) تاثیرگذاری ارائه پیام را...

۱۱- ارتباط‌های شخصی: منظور از ارتباط‌های شخصی، نامه، یادداشت، مکالمات تلفنی و... هستند. در استناد به این گونه شواهد یا مدارک، لازم است هم نام و هم نام خانوادگی به همراه تاریخ برقراری ارتباط ذکر شوند. لازم به ذکر است که چون ارتباط‌های شخصی از جمله اسناد و مدارک یا داده‌های ثبت شده، به حساب نمی‌آیند در فهرست منابع منظور نمی‌شوند.

ژان پیازه (ارتباط شخصی ۲۸ ژانویه ۱۹۷۸) درباره مراحل رشد...

۱۲- منابع دست دوم: در استفاده از اندیشه‌های مختلف با استفاده از منابع دیگران یا به اصطلاح منابع دست دوم، ابتدا اصل اثر را نام ببرید و بعد به منبع دست دوم استناد کنید. برای نمونه، اگر به موارد استناد به بیان مک برنی (۱۹۹۰) که در کتاب روش تهیه

پژوهشنامه، تألیف سیف (۱۳۷۸) اشاره دارید و استناد می‌کنید به نحو زیر عمل می‌شود:

مک برنی (به نقل از سیف، ۱۳۷۸: ۳۹) موارد استناد را به شرح زیر بیان داشته است...

نقل قول مستقیم

۱ - مطلب نقل شده کمتر از ۴۰ کلمه است: متن در داخل متن اصلی نوشته می‌شود و در ابتدا و انتهای علامت نقل قول (گیومه «») گذاشته می‌شود. شماره صفحه نیز به دو صورت زیر می‌تواند نوشته شود:

۱ - در مورد جان مینارد کینز اینگونه می‌توان گفت: «وی از معروفترین اقتصاددانان غربی است که هنوز افتخار بسیاری از اقتصاددانان غربی این است که بگویند مطالب وی را می‌فهمند و به کتب اقتصادی کینز می‌توانند شرح بنویسند» (توانائیان فرد، ۱۳۸۰: ۲۹)

۲ - توانائیان فرد (۱۳۸۰)، در مورد جان مینارد کینز، اینگونه می‌گوید: «وی از معروفترین اقتصاددانان غربی است که هنوز افتخار بسیاری از اقتصاددانان غربی این است که بگویند مطالب وی را می‌فهمند و به کتب اقتصادی کینز می‌توانند شرح بنویسند» (ص ۲۹)

۲ - مطلب بیشتر از ۴۰ کلمه است: حاشیه بیشتر از متن و به صورت یک پاراگراف جدا نوشته می‌شود و قرارداد علامت نقل قول (گیومه) در آن لازم نیست. در ضمن شماره صفحه اثری که مطلب از آن نقل شده است نیز در پایان نقل قول می‌آید.

وقتی در نیمه قرن بیستم، رادیو با تلویزیون - که رقیب سرسختی بود که غیر از صدا، تصویر و حرکت هم به مخاطب عرضه می‌کرد - رو به رو شد، همه فکر می‌کردند رادیو محکوم به فناست. بسیاری از هنرپیشگان، گزارشگران و فناوران رادیو، در ایستگاه‌های تلویزیونی مشغول به کار شدند و بسیاری از شخصیت‌های رادیویی رو به فراموشی رفتند. آمارها حکایت از آن داشت که مثلاً در آمریکا در فاصله سال‌های ۱۹۲۰ تا ۱۹۵۵، تعداد گیرنده‌های رادیویی مرتب رو به افزایش بودند. در حدود سال ۱۹۵۰، تقریباً ۹۰ درصد از خانواده‌ها، یک دستگاه گیرنده رادیو داشتند. این رشد، همانجا متوقف شد، اما رادیو هنوز زنده است. (قاضی‌زاده، ۱۳۸۱: ۷)

فهرست منابع و مآخذ

تهیه فهرست منابع و مآخذ

در بخش منابع، فهرستی از آنچه که در متن به آنها استناد شده است می‌آید. فهرست منابع، به ترتیب نام‌خانوادگی مؤلفان آثار می‌آید و هر اثر تنها یک بار ذکر می‌شود. به طور کلی در ذکر هر منبع و اثر، چهار دسته اطلاعات به کار می‌رود که به دنبال هم می‌آیند و با نقطه از یکدیگر جدا می‌شوند.

۱ - نام‌خانوادگی و نام مؤلف یا مؤلفان

۲ - تاریخ انتشار اثر

۳ - عنوان اثر

۴ - اطلاعات مربوط به محل نشر و ناشر

نکات زیر در تهیه فهرست منابع باید لحاظ گردد:

- ترتیب ذکر نام مؤلفان اثر (آثار بیشتر از یک مؤلف) به همان ترتیبی است که در اصل اثر آمده و در متن به آن اشاره شده است.
- عنوان اثر (خصوصاً آثار و مقاله‌های مجله‌ها)، بدون قرار دادن علامت و به طور ساده می‌آید و در عناوین آثار لاتین نیز از حروف بزرگ (فقط در حروف اول عنوان مقاله یا کتاب)

استفاده می‌شود.

- زیر عنوان مجله‌ها و کتاب‌ها در دست‌نوشته‌ها خط کشیده شود. در حروفچینی فهرست، اینگونه موارد به طرق مختلفی متمایز و برجسته می‌شود. این شیوه‌ها بصورت خط‌کشیدن زیر عنوان کتاب یا مقاله، استفاده از قلم پیرنگ یا ایرانیک است.^(۱)

بر خوردار، ایرج. (۱۳۸۱). اصول تهیه برنامه‌های رادیویی. تهران: تحقیق و توسعه صدا.

بر خوردار، ایرج. (۱۳۸۱). اصول تهیه برنامه‌های رادیویی. تهران: تحقیق و توسعه صدا.

بر خوردار، ایرج. (۱۳۸۱). اصول تهیه برنامه‌های رادیویی. تهران: تحقیق و توسعه صدا.

- در فهرست منابع، اگر معرفی اثر بیشتر از یک خط شد، خط‌های بعد با فاصله ۰/۷ سانتی‌متر شروع می‌شود.
- نام مؤسسه‌های انتشاراتی بدون ذکر عناوین انتشارات، شرکت، مؤسسه و... می‌آید.

به طور کلی برای ذکر منبع قالب کلی زیر استفاده می‌شود.
نام‌خانوادگی مؤلف، نام مؤلف. (تاریخ انتشار اثر). عنوان اثر. (نام مترجم [در صورت ترجمه]). محل نشر: ناشر.

۱. شیوه‌رایج، استفاده از قلم ایرانیک یا پیرنگ است، اما در این شیوه‌نامه برای مشخص شدن دقیق حدود تمایز، زیر عنوان کتاب یا مقاله خط کشیده شده است.

کتاب

۱- یک کتاب دارای یک مؤلف

میرزایی، حسین. (۱۳۷۹). جلال اهل قلم. تهران: تحقیق و توسعه صدا.

Collin, F. (1997). Social reality. London: Routledge.

توجه: در صورتی که کتاب ویرایش دوم یا بیشتر باشد، باید آن را نیز پس از عنوان کتاب در داخل پرانتز ذکر نمود و جهت تجدید چاپ این کار لازم نیست. فرق بین ویرایش و چاپ در این است که در ویرایش اثر مورد تجدید نظر قرار می‌گیرد ولی در تجدید چاپ، اثر ممکن است ویرایش نشود و لزوماً اثر تغییر نمی‌کند.

Crisell, A. (1994). Understanding radio (2nd ed.). London: Routledge.

۲- یک کتاب دارای بیشتر از یک مؤلف

احمدیه، مریم و جعفری‌پور، جمشید. (۱۳۸۰). طلاق، به درخواست زن، به درخواست شوهر. تهران: سفیر صبح.

Hall, D. & Hall, I. (1996). practical social research. London: Macmillan.

۳- کتاب‌هایی که به جای مؤلف با عنوان سازمان‌ها یا نهادها منتشر شده‌اند.

دبیرخانه جشنواره مطبوعات. (۱۳۷۶). آثار
برگزیده چهارمین جشنواره مطبوعات. تهران: مؤلف.

American Sociological
Association. (1997). ASA
Style Guide. New York:
Author.

۴- کتاب‌هایی که به جای مؤلف ویراستار دارند یا کتاب‌هایی که به صورت مجموعه مقالات یا مجموعه فصولی هستند که به وسیله افراد مختلف نوشته شده اما یک یا چند نفر آنها را گردآوری کرده یا بر آنها نظارت داشته‌اند.

امیدوار، علیرضا (گردآورنده). (۱۳۸۰). آمریکا
طبل توخالی. تهران: تحقیق و توسعه صدا.

محمدی، محمدمهدی (ویراستار). (۱۳۷۹).
آسیب‌شناسی انقلاب اسلامی، مجموعه مقالات
اولین همایش آسیب‌شناسی یک انقلاب. تهران:
نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری دانشگاه
صنعتی شریف.

Gibbs, J. T. & Huang, L. N. (Eds). (1991). Children
of color: psychological
intervention with minority

yonth . San Francisco:
Jossey - Bass.

۵ - فصلی از یک کتاب یا مقاله‌ای از یک مجموعه مقاله که به وسیله افراد مختلف نوشته شده اما موسسه یا فرد (افراد) معینی آنها را گردآوری کرده و به چاپ رسانیده‌اند.

جواهری، محمدرضا. (۱۳۷۹). تداوم انقلاب. در،
محمد مهدی محمدی (ویراستار). مجموعه
مقالات اولین همایش آسیب شناسی یک انقلاب.
(صص ۲۰۸ - ۲۸۰). تهران: نهاد نمایندگی مقام معظم
رهبری دانشگاه صنعتی شریف.

Endler, N.S. (1977). The role of
person - by - situation
interactions in personality
theory. In I.C. Vazgiris & F.
Weizmann (Eds.), The
structuring of experience
(pp.343 - 369). New York:
Plenum.

توجه: در مثال‌های بالا پس از نام اثری که فصل یا مقاله مورد
استناد در آن به چاپ رسیده، در داخل پرانتز شماره صفحات مقاله
یا فصل نیز آمده است.

۶ - کتاب‌هایی که مؤلف خاصی ندارند

فلک ناز و خورشید آفرین و سرو و گل. (بی‌تا). تهران: کتاب
فروشی محمدحسن علمی.

Merriam - Websters's
collegiate dictionary (10 th
ed). (1993). Springfield, MA:
Merriam webster.

توجه: در کتاب‌های بدون مؤلف، عنوان اثر به جای نام مؤلف
می‌آید.

در کتاب‌های بدون ناشر به جای ناشر بی‌نا و در کتاب‌های
بدون تاریخ بی‌تا نوشته می‌شود.

۷- کتاب‌های ترجمه شده

کرایسل، آندرو. (۱۳۸۰). درک رادیو (ترجمه معصومه
عصام). تهران: تحقیق و توسعه صدا. (تاریخ انتشار اثر
به زبان اصلی ۱۹۹۴).

Laplace, P.C(1951). A
philosophical essayon
probabilities .(F. W.
Truscott F.L.E mory,
trans). ONew York: Dover.
(Orginal work published
1814).

۸- جزوه و بروشور

در اینگونه موارد مانند کتاب‌های کامل عمل می‌شود. ولی بعد از عنوان اثر در داخل علامت‌های [] نام جزوه، بروشور و... ذکر می‌شود.

پنابادی، اعظم (پژوهشگر). (تابستان ۱۳۸۰).
نظرسنجی درباره برنامه‌های شبکه استانی
صدای مرکز یزد در شهرهای یزد، اردکان و بافق
[گزارش]. تهران: مرکز تحقیقات مطالعات و سنجش
برنامه‌ای صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران.

Research and Training center on
Independent Living. (1993).
Guidlines for Reporting and
writing about people with
disabilities (4th ed).
[Brochure]. Laurence, KS:
Autor.

۹- درسنامه‌های دانشگاهی

نام خانوادگی، نام. (سال). درسنامه دوره دکتری
[/ کارشناسی ارشد / کارشناسی]. نام دانشگاه: نام دانشکده.

حاجازی، الهه. (۱۳۸۱). درسنامه روانشناسی
تربیتی در دوره کارشناسی ارشد روانشناسی
تربیتی. دانشگاه تهران: دانشکده روانشناسی و
علوم تربیتی.

مصاحب، غلامحسین (سرپرست). (۱۳۴۵).
دایرةالمعارف فارسی. تهران: فرانتکلین.

Sadie, S(Ed). (1980). The new
Grove dictionary of music and
musicians (6th ed, vols.
1-20) london: Macmillan.

۱۱- رساله‌ها و پایان‌نامه‌ها

احمدی گیوی، مریم. (۱۳۷۶). بازاری در گذر
زمان: بررسی مردم‌شناسی فرهنگ بازار حضرت
عبدالعظیم(ع). پایان‌نامه کارشناسی، دانشکده
علوم اجتماعی دانشگاه تهران.

کیانی، افشین. (۱۳۷۹). بررسی امکان بکارگیری
شبکه اینترنت در فعالیت‌های بازرگانی در
ایران. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده
مدیریت دانشگاه تهران.

رضابخش، حسین. (۱۳۷۳). بررسی انگیزش
پیشرفت در یادگیری و آموزش و عوامل وابسته
به آن در دانشجویان دانشگاه‌های دولتی. رساله
دکتری دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تحصیلات تکمیلی و
تحصیلات عالی.

۱۲- کتاب‌های زیرچاپ

معین‌افشار، منوچهر. (زیر چاپ). خاطرات رادیویی.

تهران: تحقیق و توسعه صدا.

بیمن، جیم. (زیر چاپ). مصاحبه رادیویی (ترجمه احمد ارژمند). تهران: تحقیق و توسعه صدا. (تاریخ انتشار به زبان اصلی ۲۰۰۰).

Dickinson, A.M. (in press).
Contemporary animal learning theory. Cambridge: Cambridge university press.

مقاله

در ذکر منبع مقاله‌هایی که در مجله‌ها به چاپ می‌رسند، ابتدا نام مؤلف (مؤلفان)، سپس تاریخ انتشار اثر بعد عنوان مقاله و به دنبال آن نام و شماره مجله به همراه شماره صفحاتی که مقاله در آن چاپ شده است ذکر می‌شوند. توجه شود که با شماره صفحات از کلمات «صفحه، صفحات» یا «ص و صص» و در متون لاتین از «P و PP» استفاده نمی‌شود. هم‌چنین در مقالات، فقط نام مجله و شماره آن با قلم متمایز تهیه می‌شود. (زیر آن خط کشیده می‌شود).

۱ - مقاله‌های چاپ شده در مجله‌های تخصصی^(۱) و نشریات غیر تخصصی^(۲) (دارای یک مؤلف)

لیبی، محمدمهدی (۱۳۸۱، مهر). نیاز و مصاحبت در برنامه‌های رادیویی. مجله رادیو، ۶، ۱۴-۷.

Bekirian, D.A. (1993). In search of

the typical eye witness.

American Psychologist , 48 ,

574-576.

۲- مقاله‌های چاپ شده در مجله‌های تخصصی و سایر نشریات
(دارای دو یا چند مؤلف)

پزشکی، زهرا، و بوالهروی، جعفر (۱۳۷۳). بررسی نگرش

اهالی چند روستای شمال شهر تهران در زمینه بیماری

روانسی. فصلنامه اندیشه و رفتار.

۲ و ۳، ۷۴ - ۶۸

۳- مقاله‌های زیرچاپ در مجله تخصصی

صفادل، علی. (زیر چاپ). میزهای صدای دیجیتال.

مجله رادیو.

۴- مقاله‌های چاپ شده در روزنامه‌ها

حداد عادل، غلامعلی. (۱۳۸۰، ۸ آذر). واژه‌گزینی از گذشته

نزدیک تا آینده دور. اطلاعات، ص ۶.

توجه: پیش از شماره صفحات روزنامه‌هایی که مقاله مورد نظر

در آن چاپ شده است، لازم است که ص یا صص (در انگلیسی P یا

PP) نیز بیاید. اگر مقاله در صفحات مختلف (با فاصله) چاپ شده

باشد بین شماره‌ها علامت ویرگول قرار می‌دهیم:

ایزدی، علی. (۱۳۷۵، ۲۶ فروردین). مجاز منازعه

یا حقیقت مباحثه با تئوری‌تدخوانی. اطلاعات، صص ۶،

۵ - مقاله‌های چاپ شده بدون ذکر نام مؤلف

حکایت علوم انسانی. (۱۳۷۴، دی). خبرنامه
دانشگاه علامه طباطبائی، ۲۳ و ۲۴، ۳.

۶ - مقاله‌های ترجمه شده

کرایسل، اندرو. (۱۳۸۰، مهر). تاریخچه رادیو و گسترش آن
در بریتانیا (ترجمه معصومه عصام).
مجله رادیو، ۶، ۶۱ - ۵۵.

۷ - مقاله‌های چاپ نشده

نام خانوادگی، نام. (سال). عنوان مقاله. عنوان پژوهشگر. (چاپ
نشده).

بازرگان، عباس. (۱۳۷۸). اقدام پژوهی. استاد دانشگاه
تهران. (چاپ نشده).

مصاحبه

۱ - مصاحبه چاپ شده

نام خانوادگی، نام. (سال و تاریخ دقیق). عنوان مصاحبه. نام
مجله یا نشریه. شماره مجله یا نشریه: شماره صفحات.

هاشمی رفسنجانی، اکبر. (۱۳۸۰/۵/۱۶). انسان‌شناسی
سیاسی.
فصلنامه تخصصی
علوم سیاسی : ۱۳ - ۳۵.

۲ - مصاحبه چاپ نشده

نام خانوادگی، نام. (سال). عنوان مصاحبه. عنوان یا پست

سازمانی. (چاپ نشده).

آزاد ارمکسی، تقی. (۱۳۸۱). علل عرفی شدن در ایران (مصاحبه). رئیس دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران. (چاپ نشده)

منابع الکترونیکی

۱ - سایت‌های متعلق به سازمان‌ها یا نهادهای خاص

عنوان سایت. [ذکر واژه صفحه اصلی / Homepage]. (تاریخ انتشار یا آخرین ویرایش (در صورت موجود بودن)). [نوع رسانه]: <نشانی دسترسی >. [تاریخ مشاهده].

The American Society for
Information Science .
[Homepage]. (2000,1Jan).
[online]:<<http://www.asis.org>>.
[16 Feb 2000].

۲ - استناد به مقالات و چکیده‌ها (مقالات الکترونیکی مجلات چاپی)

نام خانوادگی، نام مؤلف مقاله. (سال و ماه). عنوان مقاله. نام مجله، دوره، شماره، شماره صفحه. [نوع رسانه]: <نشانی دسترسی >. [تاریخ مشاهده].

Chau, May Y. (1998, 2Sep). Computer supported concept maps: Excellent Tools for Enhancing library work shop presentations. LIBRES:

Library and Information
 Science, Vol 6, 12. [Online]:
 <[http://publ.ac.uk/journals/lis/kn/
 libres/vo8no298/may.htm](http://publ.ac.uk/journals/lis/kn/libres/vo8no298/may.htm). [28 Jan
 2000].

اردلان، پروین. (۱۳۷۷، آذر). زنان از سازمان‌های سیاسی
 دانشجویی گرایش‌ها دارند، چرا؟. زنان، ۴۹،
 ۲. [Online]:

[http://www.angelfire.com/ok2/
 gooyax/Z1.html](http://www.angelfire.com/ok2/gooyax/Z1.html) [۱۳۷۸/۱۲/۲۵]

۳- مقالات قابل دسترسی از طریق سایت‌ها یا صفحات خانگی
 نام خانوادگی، نام مؤلف مقاله. (تاریخ انتشار یا روزآمد شدن).
 عنوان مقاله. نام سایت یا صفحه خانگی. [نوع رسانه]: <نشانی
 دسترسی >. [تاریخ مشاهده].

Tong, Josie and philip, Brenda.
 (1998, 21Dec). Citation Style
 Guides for Internet and
 Electronic Sources. University
 of Alberta Libraries.
 [online]: <[http://www.library.
 ualberta.ca/library-html/help/
 pathfinders/style.html](http://www.library.ualberta.ca/library-html/help/pathfinders/style.html)>. [3 Jan
 2000]

۴- استناد به چکیده مقالات

نام خانوادگی، نام مؤلف. (سال و ماه). عنوان مقاله. ذکر واژه

چکیده]. نام مجله، شماره، شماره صفحه (در صورت موجود بودن).
[نوع رسانه]: <نشانی دسترسی>. [تاریخ مشاهده].

Hirsh, sandra G.(1999,Dec).
Children`s Relevance criteria
Information seeking on Electronic
Resources. [Abstract]. Journal of
American Society for Information
Science, Vol. 50, No. 14 ,1265-1283.
[online]:<[http://www.asis.org/
publications/Jasis/v50n1499.
html](http://www.asis.org/publications/Jasis/v50n1499.html)>. [22 Feb 2000]

۵- استناد به کتاب و مجموعه مقالات

نام خانوادگی، نام مؤلف. (تاریخ انتشار).
عنوان کتاب. محل نشر. تاریخ انتشار. تاریخ آخرین ویرایش (در
صورت موجود بودن). [نوع رسانه]: <نشانی دسترسی>. [تاریخ
مشاهده].

Rijsbergen, C.J.Van.(1976).
Information Retrieual .
London: Butterworths 1976. 17
Aug 1999.[online]:<[http://www.dcs
.gla.ac.uk/keith/preface.html](http://www.dcs.gla.ac.uk/keith/preface.html)>.
[12Feb2000]

۶- استناد به پایگاه اطلاعاتی

نام پایگاه اطلاعاتی [نوع پایگاه نظیر پایگاه کتابشناختی یا

تمام متن]. (تاریخ انتشار یا آخرین ویرایش). [سال‌های تحت پوشش]. نام شرکت یا سازمان تولیدکننده پایگاه. [نوع رسانه]: <نشانی دسترسی >. [تاریخ مشاهده].

ProQuest Digital Dissertations .
 [Bibliographic Database]. (2000,
 Jan). [1999-2000]. Bell & Howall
 information and learning. [online]:
 <[http://wwwlib.umi.com/dissertations/
 main](http://wwwlib.umi.com/dissertations/main)>. [17 Feb 2000].

Pubmed Free MEDLINE .
 [Bibliographic Database]. (2000,
 Jan). [From the beginning-Jan
 2000]. National library of
 medicine. {online}:<[http://www.
 ncbi.nlm.nih.gov/pubmed](http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed)>. [18
 Feb 2000].

رسانه‌های ناپيوسته (ديسک فشرده)

۱- مقالات الکترونیکی مجلات چاپی

نام خانوادگی، نام مؤلف مقاله. (سال و ماه). عنوان
مقاله. نام مجله، [ذکر واژه دیسک فشرده CD-ROM].
دوره، شماره، شماره صفحه.

Mc Carvy, John. (1995, Mar).
Bombay: india's Capital of
 Hope. National Geoyraphic.
[CD-ROM]. Vol. 187, No. 3,
 42-67.

۲- استناد به پایگاه‌های اطلاعاتی بر روی دیسک فشرده

نام پایگاه اطلاعاتی. [نوع پایگاه نظیر پایگاه کتابشناختی یا تمام متن]. [سال انتشار]. [سال‌های تحت پوشش]. [ذکر واژه دیسک فشرده CD-ROM]. شرکت تولیدکننده یا ناشر محصول.

Dissertation Abstract, Ondisk.

[Bibliographic Database]. (2000).

[1861-1998]. [CD-ROM]. Bell & Howall information and learning.

ProQuest medical library. [Full

Text Database]. (2000). [1994 -

2000]. [CD - ROM]. Bell & Hawall information and learning.

منابع و مأخذ

- سيف، على اكبر. (۱۳۷۸). روش تهیه پژوهشنامه. تهران: نشر دوران.

- American Sociological Association. (1997).

ASA Style Guide. New York: Author.

- APA and MLA Citation Styles. (2001).

University of Tams. [on line]:

<http://www.utexas.edu/depts/uwc/.html/citation.html>.

[12 octobery 2001]

- Crane, Nanay. (1999). Electronic Sources:

MLA Style of Citation. The University of

Vermont. [online]: <http://www.uvm.edu/mla.html>. [30.Dec 2001].

- Delaney, Robert. (2000). Citation Style for

Research Papers. Long Island University,

[online]: <http://livnet.edu/cwis/cwp/library/workshop/citotion.htm>. [30 Dec 2001]